

ĐỀ SỐ 1	ĐỀ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 NĂM 2008 MÔN: NGỮ VĂN Thời gian: 120 phút Trường THPT Chuyên Hùng Vương
---	--

Câu 1: (1,0 điểm)

Cho đoạn văn

Mặt lão đột nhiên co rúm lại. Những vết nhăn xô lại với nhau, ép cho nước mắt chảy ra. Cái đầu lão ngoẹo về một bên và cái miệng móm mém của lão mếu như con nít. Lão hu hu khóc..... (Trích Lão Hạc-Nam Cao)

a) Các câu trong đoạn văn trên liên kết với nhau bằng phép liên kết nào là chủ yếu? Chỉ rõ từ ngữ được dùng để phép liên kết trong đoạn văn?

b) Những từ ngữ nào trong đoạn văn có cùng trường từ vựng. Đặt tên cho trường từ vựng đó?

Câu 2:(2,0 điểm)

Chỉ ra và phân tích hiệu quả nghệ thuật của biện pháp tu từ trong đoạn thơ sau:

Sương trắng rõ đầu cành như giọt sữa

Tia nắng tia nắng nháy hoài trong ruộng lúa

Núi uốn mình trong chiếc áo the xanh

Đôi thoa son nằm dưới ánh bình minh

(Chợ tết - Đoàn Văn Cừ)

Câu 3: (2,0 điểm)

Hãy viết một đoạn văn (khoảng 12 dòng) theo cấu trúc tổng-phân-hợp có nội dung nghị luận về việc học lệch, học tủ của học sinh hiện nay.

Câu 4: (5,0 điểm)

Trong bài thơ *Một khúc ca*, Tố Hữu viết:

“Nếu là con chim, chiếc lá
Thì con chim phải hót, chiếc lá phải xanh
Lẽ nào vay mà không có trả
Sống là cho, đâu chỉ nhận riêng mình”

Em hiểu đoạn thơ trên như thế nào? Hãy phân tích ba khổ thơ cuối bài thơ *Mùa xuân nho nhỏ* của Thanh Hải để thấy điểm gặp gỡ trong tư tưởng của hai nhà thơ.

HƯỚNG DẪN CHẤM

Câu 1: (1,0 điểm)

- a) Đoạn văn chủ yếu liên kết câu bằng phép lặp: từ “lão” xuất hiện ở các câu 1,3,4 (0,5 điểm)
- b) Trong đoạn văn có các trường từ vựng: (0,5 điểm)
- + Chỉ bộ phận cơ thể: đầu, mặt, mắt, miệng.
 - + Chỉ hoạt động: co rúm, xô lại, ép, ngoẹo, méu, khóc.

Câu 2: (2,0 điểm)

- Các biện pháp tu từ được sử dụng trong đoạn văn : so sánh, nhân hóa ; kết hợp các động từ, tính từ. (1,0 điểm)

+ So sánh : *Sương trắng rỏ đầu cành như giọt sữa*, sương trắng như giọt sữa của người mẹ thiên nhiên ban tặng cho đời.

+ Nhân hóa: *tia nắng nháy, núi uốn mình - áo the, đôi thoa son-nằm*, tạo cho cảnh vật thiên nhiên như mang hồn con người

+ Mật độ xuất hiện đậm đặc của các tính từ, động từ: trắng, xanh, son, rỏ, nháy, uốn, thoa, nằm...)

- Hiệu quả: tạo bức tranh sinh động, tươi tắn, có hồn và rực rỡ, đầy sức sống của cảnh trí thiên nhiên; gợi cuộc sống thanh bình, yên ả, tươi đẹp của đồng quê. (1,0 điểm)

Câu 3: (2,0 điểm)

Về hình thức : (0,5 điểm) đoạn văn phải đúng cấu trúc T-P- H, khoảng 11 đến 13 dòng

Về nội dung : (1,5 điểm)

- Giải thích thế nào là học lệch, học tủ (0,5 điểm)
- + Học lệch : chỉ tập trung vào một môn theo năng khiếu và sở thích của mình.

+ Học tử : chỉ tập trung vào một bài hoặc một vài bài nào đó do phán đoán sẽ được kiểm tra.

- Tác hại : (0,5 điểm)

+ Kiến thức nhớ không lâu, nắm kiến thức không được đầy đủ.

+ Không hiểu sâu kiến thức nên không vận dụng được vào cuộc sống.

+ Không thể có kiến thức toàn diện.

- Cần thay đổi quan niệm học tập để đạt kết quả cao hơn (0,5 điểm)

Câu 4: (5,0 điểm)

*** Yêu cầu chung:**

Về kỹ năng:

- Học sinh biết làm một bài văn nghị luận văn học; biết sử dụng các thao tác lập luận phân tích, giải thích, chứng minh, tổng hợp, so sánh....

- Diễn đạt lưu loát, văn có cảm xúc, có câu văn hay.

Về kiến thức:

- Nắm chắc nội dung và nghệ thuật đoạn thơ của Tố Hữu và bài thơ *Mùa xuân nho nhỏ* của Thanh Hải.

*** Yêu cầu cụ thể:**

Thí sinh có thể trình bày bài viết theo các cách khác nhau nhưng cần đảm bảo các nội dung cơ bản sau :

1. Phân tích, giải thích ý nghĩa đoạn thơ của Tố Hữu :

- Hai câu đầu mượn hình ảnh con chim, chiếc lá để thể hiện quy luật của thiên nhiên: con chim dâng tặng cho đời tiếng hót, chiếc lá dâng tặng cho đời màu xanh. Đó là những gì tinh túy nhất để làm cho cuộc sống thêm hương sắc và thêm sức sống.

- Hai câu thơ sau nói về quy luật của cuộc sống con người : Đó là quy luật *vay-trả, nhận và cho*. Suy rộng ra con người sống không phải là để hưởng thụ vật chất hay tình

thần của thiên nhiên, của cuộc sống và phải biết cống hiến, biết làm đẹp cho xã hội ngày càng phát triển. Đó là cách sống có ý nghĩa. Quan điểm đó xuất phát từ đạo lí truyền thống của dân tộc ta

- Cách lập luận : *Phải...phải, lẽ nào... mà* là lời khẳng định mang tính quy luật

2. Phân tích so sánh ba đoạn thơ của Thanh Hải trong bài thơ Mùa xuân nho nhỏ :

Về nội dung :

- Từ mùa xuân của thiên nhiên, đất trời, Thanh Hải bày tỏ khát vọng rất khiêm nhường của mình qua hình ảnh con chim, bông hoa để làm đẹp cho mùa xuân đất nước, (Có thể liên hệ khát vọng cống hiến của Thiền sư Mãn Giác qua bài Cáo tật thị chúng để bài viết có chiều sâu) (D/C và phân tích).

- Mỗi người dù ở lứa tuổi nào, nghề nghiệp gì cũng phải là một mùa xuân nho nhỏ để góp phần làm đẹp cho mùa xuân của dân tộc (D/C và phân tích).

- Bài thơ kết thúc bằng làn điệu dân ca xứ Huế ngọt ngào, hòa cùng khúc ca chung của dân tộc. Qua đó thể hiện tình yêu quê hương, đất nước của tác giả (D/C và phân tích).

Về nghệ thuật :

- Thể thơ năm chữ giàu nhạc điệu, những hình ảnh tiêu biểu, các biện pháp tu từ ẩn dụ, hoán dụ, điệp ngữ và giọng điệu giàu cảm xúc.

3. So sánh :

- Hai nhà thơ gặp nhau ở quan niệm về lẽ sống : Không sống hưởng thụ, ích kỉ, phải biết cống hiến, vị tha. Đây là quan điểm sống đẹp, cao thượng và đáng trân trọng.

- Họ đều lựa chọn những hình ảnh, những sự vật bình dị nhưng có ích để thể hiện khát vọng của mình.

- Họ đều là những con người sống có lí tưởng, có niềm tin vào tương lai đất nước.

- Lời thơ của cả hai tác giả đều thiết tha, cảm xúc chân thành.

-> Thí sinh biết rút ra bài học cho bản thân hoặc lời đề nghị với mọi người : Phải chuẩn bị cho mình những phẩm chất, trí tuệ để xây dựng và phát triển đất nước.

(Bài làm có thể phân tích kết hợp với so sánh, không nhất thiết phải tách rời từng phần).

*** Lưu ý:**

- Trên đây chỉ là gợi ý, để tuyển chọn được những học sinh có năng khiếu, *các giám khảo cần vận dụng linh hoạt hướng dẫn chấm*, khuyến khích những bài viết có câu văn, đoạn văn và cách viết sáng tạo.

- Điểm toàn bài cho lẻ đến 0,25 điểm.